МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЛЬВІВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

Кафедра систем штучного інтелекту

Лабораторна робота №5 З курсу "Організація баз даних та знань"

> Виконав: студент групи КН-210 Марій Павло

Викладач: Мельникова Наталя Іванівна

Тема: Виконання теоретико-множинних операцій реляційної алгебри засобами SQL.

Мета: Розробити SQL запити для виконання операцій реляційної алгебри: об'єднання, перетину, різниці, декартового добутку.

Теоретичні відомості

Реляційна алгебра — це множина операцій, що виконуються над відношеннями і мають за мету утворення нових відношень або їх станів. Реляційна алгебра визначає операції, які однаковим чином реалізуються в усіх базах даних реляційного типу, незалежно від їх змісту і технологій, за допомогою яких вони реалізовані. Тобто реляційна алгебра представляє собою процедурну мову обробки реляційних таблиць.

Реляційна алгебра складається з таких операцій: об'єднання, перетин, різниця, декартовий добуток, проекція, селекція, натуральне з'єднання, умовне з'єднання, а також операції включення/вилучення кортежу з відношень, включення/вилучення атрибуту з відношення, зміни параметрів атрибуту.

Перші чотири операції взяті з математичної теорії множин і практично співпадають з операціями над множинами. Це зручно, оскільки реляційні таблиці ϵ множинами, і цілком природно застосовувати до них операції над множинами.

Об'єднанням двох відношень R та S з відповідними множинами атрибутів називається відношення T, що має ту саму множину атрибутів, а його інформаційне наповнення утворюється кортежами першого та другого відношень за вилученням повторень.

Об'єднання дозволяє нам комбінувати дані з двох таблиць з однаковими множинами атрибутів. Однакові множини атрибутів потрібні для того, щоб результатом виконання операції об'єднання була реляційна таблиця.

Перетином двох відношень R та S з відповідними множинами атрибутів називається відношення T, що має ту саму множину атрибутів, а його інформаційне наповнення утворюється кортежами, які є спільними для цих двох відношень. Операція перетину дозволяє нам ідентифікувати рядки, спільні для двох таблиць.

Різницею двох відношень R та S з відповідними множинами атрибутів називається відношення T, що має ту саму множину атрибутів, а його інформаційне наповнення утворюється кортежами першого відношення за вилученням кортежів, які є спільними з другим відношенням. Операція різниці дозволяє ідентифікувати ті рядки, які є в одній таблиці, але відсутні в

іншій.

Декартовим добутком двох відношень R та S з відповідними множинами атрибутів називається нове відношення T, множина атрибутів якого складається з об'єднання множини атрибутів двох відношень, а кожен кортеж інформаційного наповнення утворюється шляхом конкатенації (сполучення) кожного кортежу першого відношення з кожним кортежем другого відношення.

Для реалізації теоретико-множинних операцій на мові SQL використовують директиву **SELECT**, спрощений опис якої наведено далі, а також функції роботи з множинами значень **IN**(), **NOT IN**().

SELECT

```
[ALL | DISTINCT | DISTINCTROW ]
елемент_вибірки [, елемент_вибірки]
[FROM перелік_таблиць]
[WHERE умова_відбору]
```

елемент_вибірки

Вираз, або назва поля, значення якого потрібно вибрати. Символ «*» позначає всі поля.

перелік_таблиць

Назва таблиці, з якої здійснюється вибір значень.

умова_відбору

Вказує умови відбору потрібних записів.

DISTINCT | DISTINCTROW

Видалення з результату рядків-дублікатів. За замовчуванням вибираються всі рядки.

Для того, щоб виконати операцію об'єднання таблиць, потрібно за допомогою команди **UNION** об'єднати результати вибору рядків з двох, або більше, таблиць. Наведемо синтаксис команди.

SELECT ...

```
UNION [ALL | DISTINCT] SELECT ...
[UNION [ALL | DISTINCT] SELECT ...]
```

Хід роботи

Перед виконанням завдання, потрібно сформувати дві таблиці з однаковими множинами атрибутів. Візьмемо за основу таблицю користувачів user і виконаємо вибір двох множин записів, які перетинаються. Результат збережемо в таблицях user1 і user2.

Код скрипта:

CREATE TABLE mydb.user1

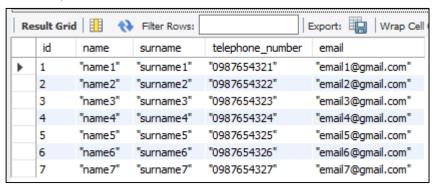
AS SELECT id, name, surname, telephone_number, email FROM mydb.user WHERE id <= 7;

CREATE TABLE mydb.user2

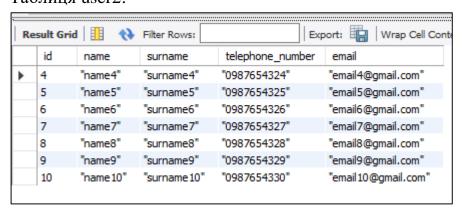
AS SELECT id, name, surname, telephone_number, email FROM mydb.user WHERE id >= 4;

Результат:

Таблиця user1:

Таблиця user2:

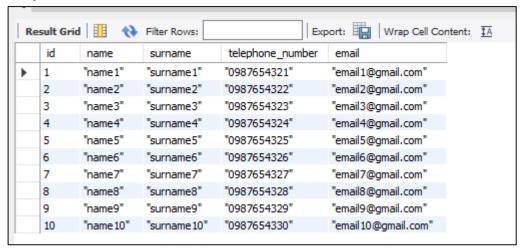
1. Запит на виконання об'єднання user1 і user2:

Код скрипта:

SELECT * FROM mydb.user1

UNION SELECT * FROM mydb.user2;

Результат:

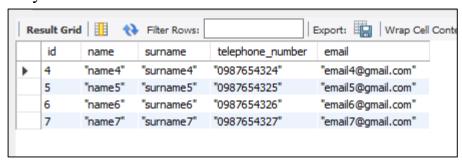
2. Запит на виконання перетину.

Код скрипта:

SELECT * FROM mydb.user1

WHERE id IN (SELECT id FROM mydb.user2);

Результат:

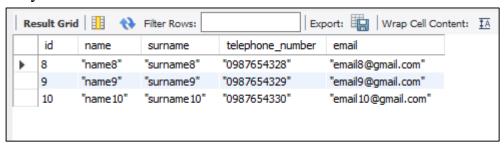
3. Запит на виконання різниці user2 і user1.

Код скрипта:

SELECT * FROM mydb.user2

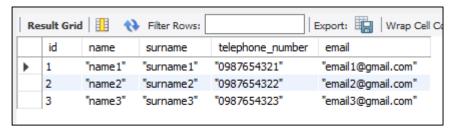
WHERE id NOT IN (SELECT id FROM mydb.user1);

Результат:

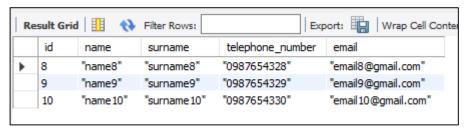

4. Запит на виконання декартового добутку двох таблиць. Для цього спершу видалимо деякі записи в таблицях, щоб таблиці стали меншими, і можна було наглядно бачити результат.

Таблиця user1:

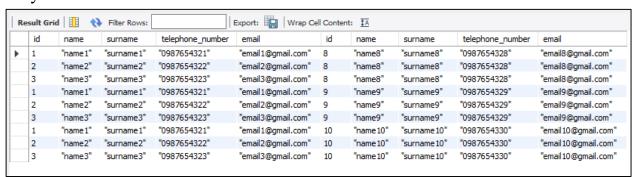
Таблиця user2:

Код скрипта:

SELECT * FROM mydb.user1, mydb.user2;

Результат:

Висновок: На цій лабораторній роботі було розглянуто операції реляційної алгебри та їх реалізація на мові SQL. Здійснено об'єднання, перетин, різницю та декартовий добуток двох таблиць.